

Katedra hudební výchovy

M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Posudek na diplomovou práci

Oponent

Jméno studenta: Bc. Petr Stratil
Název práce: Hudební postoje dětí a jejich hodnotová orientace
Vedoucí práce : doc. PaedDr. Hana Váňová, CSc.
Oponent práce: doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.

Vybrané téma je přínosné pro soudobou hudebněvýchovnou praxi, která se nachází v procesu širokých společensko kulturních změn hodnotových postojů dětí a mládeže.

V teoretické části se diplomant úspěšně vypořádává s důležitými pojmy jako jsou vkus, preference, postoj, hodnoty, hudební styl a žánr. V klasifikaci uplatňuje relevantní názory domácích a zahraničních odborníků. Hodnotí a komparuje jejich výsledky výzkumů, ke kterým dospěli. Všichni zdůrazňují klíčové postavení hudby v životě dospívajícího člověka. Bylo by podle mého názoru ještě užitečné ukázat z teoretického pohledu význam hudebních postojů pro utváření osobnosti v dynamickém i vertikálním slova smyslu.

Ve 2.kapitole se diplomant úspěšně vyrovnává s charakteristikou vybraných hudebních žánrů. Na straně 42 se domnívá, že dnes není možné uskutečňovat autentickou folklorní hudbu, která vychází z tradic. Chci konstatovat, že je možné živě uplatňovat folklorní hudbu v prostředí, které se od těchto tradic vnitřně neodloučilo. Autentický folklor může být platný stejně jako stylizovaný folklor s využitím moderní techniky. Myslím si, že jiné hodnocení by se projevilo u gymnazistů v Uherském Hradišti a jiné v sídlištním gymnáziu v Praze. Pražskou situaci rozhodně nebudeme generalizovat, protože by pak byl obraz našich českých zemí z hudebněvýchovného hlediska zkreslen. Je také třeba občas „odhlédnout“ od tzv. „západních zemí“ a podívat se na význam folklorní hudby pro život člověka ve Východní nebo Jižní Evropě. Proces utváření tradic v sobě obsahuje i jisté ztotožnění osobních hodnot se společenským, kulturním a kultovním prostředím. Podle mého názoru je folklor živá hudba i dnes, ale jen v některých regionech Moravy, Slezska a Čech (jistěže také v mnoha regionech Slovenska). Bylo by dobré neužívat pojmu západní tradice v hudbě (strana 44), protože například ruská nebo albánská klasická hudba by se musela nazývat obdobně východní a jižní tradice. Jinak velmi oceňuji charakteristiku všech moderních žánrů. To je zřetelný přínos pro praxi.

Ve výzkumu je jasně vymezen předmět a cíle výzkumu. Metody jsou voleny velmi vhodně (rozhovor a dotazník se zvukovou částí). Bylo by užitečné v rámci výzkumu uvádět i určité pracovní hypotézy. Také bych v této části doporučil více popsat organizaci výzkumu (například prostředí, kde se konal). Poslechový dotazník je velmi kvalitní přínos DP pro praxi, skladby jsou vhodně vybrány. Výzkumný vzorek studentů byl zvolen v českém prostředí, v němž žijí rodiče a jejich děti (výzkumný vzorek ze střední školy). Byl ovlivněn společenským klimatem současné etapy neoliberálního kapitalizmu v procesu jeho krize. Ta se často projevuje šedou kapitalizací nejenom ve výrobní sféře ale také právě ve školství, ve výchově, ve zdravotnictví a v sociálních službách. Jsem přesvědčen o tom, že právě tato skutečnost ovlivňuje hodnotový systém v jeho celé vertikále. Kvalitativní rozhovory se žáky zvolených škol odrážejí zákonitě tuto společenskou charakteristiku. Tradiční hodnoty se tak změnilo oproti minulosti. Celkově se potvrzuje, že tento soudobý styl života přináší starosti a negativní náladové společenské klima. Ve výzkumu se to třeba projevilo v apetenci mládeže k současnému politickému systému (prezident, volby, život politiků obecně). Myslím si, že

Katedra hudební výchovy

M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

respondentům a nám všem schází skutečné osobnosti, vzory a potažmo kvalitní rodinné vztahy, které ovšem nebudou nikdy kvalitní, když budou motivovány penězi a nikoli vyššími hodnotami. Osobně si myslím, že od tohoto základu se odvíjejí všechny uvedené výsledky v jednom zkoumaném mikroregionu. Proto bych chtěl vyjádřit hypotézu, že například v některých moravských regionech s užším vztahem k tradicím, k přírodě, k vinařství a zemědělství, k rodinným zvykům, k víře by byly výsledné preference poněkud jiné.

Závěrem:

Zvukový dotazník jako výzkumná metoda byl vytvořen velmi správně, protože v soudobém systému hudebních žánrů je pro běžného člověka obtížné se v něm orientovat. Proto oceňuji, že diplomant položil důraz na kvalitativní výzkum. Oceňuji také, že se výzkum týká rodinného prostředí.

Autor využil ke zpracování své diplomové práce velkého množství domácí a zahraniční odborné literatury. Přesto postrádám velmi důležitou publikaci, která otvírá doširoka zvolenou problematiku (CRHA, B., SEDLÁČEK, M. a kol. *Výzkum hudebních preferencí vysokoškolské mládeže*. Brno: MU-PedF, 2012). Diplomové téma je velmi aktuální a mohlo by se rozvinout o další oblasti, např. o vliv vzdělání na hudební preference, na toleranci žánrů a schopnost je identifikovat u žáků gymnázií, středních odborných a učňovských škol, blíže charakterizovat typické posluchače žánrů a více do hloubky se zabývat poslechem hudby u gymnaziální mládeže v pražských sídlištích a ve folklorních a zemědělských regionech České republiky.

Otázky pro diskuzi:

1.

Jak se stavíte k soudobým myšlenkám liberalizace obecného a hudebního vzdělávání a výchovy (kde jsou hranice)?

2.

Proč mají hudební zkušenosti z rodinného života tak velký význam v následných životních obdobích člověka (mohl byste uvést některé aspekty psychologicko-ontogenetické nebo fyziologické)?

3.

Proč je pro některé respondenty hudba “smyslem jejich života“? Jaké deficitní potřeby (z hlediska dynamické charakteristiky osobnosti) hudba řeší?

Celkově hodnotím předloženou diplomovou práci jako vysoce kvalitní příspěvek k současnému chápání hudebních hodnot, ke strategii dalšího hudebního vzdělávání na počátku 21.století. Doporučuji ji k obhajobě. Ze stylistického a gramatického pohledu je dílo kvalitní a diplomantovi doporučuji, aby v této problematice dále pokračoval.

Hodnocení:

V Praze dne 30.6.2014

doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.
oponent